TEATERMUSEET I HOFTEATRET

Årsberetning 2019

Forankring og forandring

Årsberetning 2019

TEATERMUSEET I HOFTEATRET

Christiansborg Ridebane 10 og 18

1218 København K

✆ +45 33 11 51 76

✎ teilmann@teatermuseet.dk

CVR 25 51 38 19

Direktør
Peter Christensen Teilmann

Forankring og forandring

Forord – historisk teatersal, moderne museum og kulturelt mødested

Besøger man Hofteatret midt på Slotsholmen, lige bag Folketinget, mærker man uden videre historiens vingesus og stedets ånd. Ikke så mærkeligt, da bygningen udvendig som indvendig er fra 1700-tallet. Det er et mærkeligt paradoks: i kraft af håndgribelig materiel kulturarv, bygningen og dens interiører, fornemmer man uvilkårligt det i vores kulturarv og historie, som ikke er håndgribeligt, men sanseligt og immaterielt.

Hofteatrets store forsal og området omkring det smukke, perspektiviske scenerum præges den dag i dag af de oprindelige klassicistiske interiører og kølige farver fra 1700-tallet, fra 1766-67, da den unge netop tiltrådte konge, Christian 7, fik bygget et teaterrum ind i bygningen. I 2017 præsenterede vi for første gang en detaljerig totalmodel af Hofteatret, som det så ud ved åbningen i 1767. Bag det minutiøse arbejde stod scenograf Christian Tom-Petersen, som brugte år på at studere kilder og byggehistoriske forhold for at få alle detaljer med.

Selve teatersalen er stadig præget af den tidstypiske restaurering og ændring i interiører og farver, der blev iværksat af den da nye, men knapt så unge Christian 8 i 1842, hvor salens indretning blev opdateret til at matche en ny tids offentlighed og teaterkultur.

Overalt i huset er der spor af det liv, der har fyldt Hofteatret i tiden – gennem 250 år. Tidens tand har selvfølgelig gnavet i interiørerne, men detaljerne er stadig tydelige, nu fyldt med patina – det stille forfald i overfladen, der øger skønheden.

I de detaljer, i den skønhed, aner man alle de gemte og af og til glemte historier, Hofteatret er fyldt med. Væggene taler, hvis man giver sig tid. Og det gør mange af vore besøgende. De sætter sig simpelthen ned inde i salen og lader historien, den håndgribelige og den sansede, komme til sig. Det kræver ro og rum, og det forsøger vi – også – at give vore besøgende. I dén forstand er Hofteatret stadig som da kongen indrettede sit private teater her: Det hemmelige og hemmelighedsfulde teaterhus inde på den stadig ret skjulte Slotsholmen, midt i København.

Men ellers må man sige, at Hofteatret ind i mellem er et værre spektakel, et casino. Og det har det egentligt altid været, i hvert fald i perioder. Det gælder Hofteatret i de første år efter 1767, hvor op mod 800-900 deltog i maskeballer. Det gælder i årene efter en stor istandsættelse i 1842, hvorefter salen kunne rumme 600 besøgende. I årene herefter fandt Frederik 7 og Grevinde Danner sig et socialt og kulturelt frirum i Hofteatret, i en tid, hvor deres liv og omdømme og samfundet omkring dem, både i København og ude i Europa, var presset og under stærk forandring. Fremme ved 1855 gik de skridtet videre og gav Casino-Teatrets driftige direktør, H.W. Lange brugsret til Hofteatret. Han greb chancen og gjorde noget egentligt uhørt. Han og to førende kongelige skuespillere, Michael Wiehe og Frederik Høedt, brød med Det Kongelige Teaters monopol og satte nyt, moderne og mere daglig-realistisk taleteater på scenen i Hofteatret. Det blev en skandalesucces, og Lange tjente så meget, at han kunne åbne et nyt teater tæt på, i Nørregade: Folketeatret.

Sådan er der mange historier gemt i Hofteatrets vægge og interiører. Historier, der ikke bare fortæller om livet og verden inden for murene i Hofteatret, men i høj grad om hvad der er sket og sker uden for Hofteatrets mure – og hvordan de to ting påvirker hinanden. Fra den berømte maskerade i januar 1772 "for alle ni classer af Rangen", hvor den unge Christian 7s livlæge og nyudnævnte Kabinetsminister – faktisk statsminister – J.F. Struensee (og i øvrigt også Hofteatrets daværende Directeur des Spectacles, Enevold Brandt) straks efter blev anholdt og siden henrettet til skræk og advarsel for alle, der med magt gerne vil reformere verden for hurtigt og for meget – til et såkaldt Dialogmøde i maj 2017, hvor Hofteatret var fyldt med folk fra de kulturelle og kulturpolitiske institutioner omkring samarbejdsprojektet Københavns Kulturkvarter.

Dialogmødet var et formelt og lukket arrangement, hvor deltagerne kunne tale uformelt sammen og åbent udveksle tanker og visioner for den verden, de hver især og sammen repræsenterer. Ikke ulig maskeraderne under Enevælden. Men hvor maskeraderne under Enevælden var et lukket ritual afholdt inden for magtens cirkler, var Dialogmødet i 2017 en markering af, at Teatermuseet i Hofteatret og vore naboinstitutioner arbejder på at åbne sig ud mod omverdenen på alle tænkelige måder. Heller ikke den ambition er ny. Men den har haft forskellige udtryk gennem tiden.

Den store publikumstrappe, der fører fra buegangen ved Christiansborg Ridebane op til teatret, er et eksempel på bestræbelsen på at åbne Hofteatret for en større offentlighed. Trappen er ikke en del af det oprindelige Hofteater, men bygget ind i det eksisterende interiør på interimistisk vis i 1855. Hvorfor? Fordi man ønskede at skabe bedre adgangsforhold og -faciliteter for et nyt, bredere og endnu større publikum end hidtil. I 2019 fremstår den samme trappe og de tilhørende faciliteter som oftest som en utidssvarende hindring for adgangen til Hofteatret for et moderne publikum.

Hofteatrets status som Hofteater hørte egentlig op efter 1850'erne, hvor Frederik 7 og Grevinde Danner brugte Hofteatret i nogle år som delvist privat, delvist offentligt rum for kunstnerisk og kulturel udfoldelse omkring kongehuset. Herefter skal vi frem til de seneste årtier, hvor kongehuset, i særlig grad H.M. Dronning Margrethe 2 og H.K.H. Prins Henrik, ved forskellige lejligheder har deltaget i forskellige mere private såvel som offentlige arrangementer.

Teatermuseet har hørt hjemme i Hofteatret siden 1922. Teatermuseet i Hofteatret er i dag enestående af sin art: et specialmuseum for teaterkunsten og teaterkulturen, placeret i et unikt historisk teaterrum. Dette at et specialmuseum eller et museum med et primært fagligt virkefelt er lokaliseret i en bygning og et interiør, som i sig selv repræsenterer dette virkefelt, er ellers ikke ukendt. I Danmark har vi blandt de ældre bl.a. Politimuseet og Arbejdermuseet, og blandt de nyeste og radikalt designede findes M/S Museet for Søfart. Men det er enestående inden for teaterverdenen, at en institution har mulighed for at omfatte både den levende kunstudfoldelse og den principielt mest bevarende institutionsform af alle: museet.

For hvad gør teatret på museet? Og hvad kan museet sige om teatret? Én ting har de til fælles. Mange opfatter såvel teatret som museet som en lukket og eksklusiv verden, man ikke har adgang til eller ikke ønsker at beskæftige sig med. Det er en mærkværdig situation. Teatret er den måske mest flygtige af de klassiske kunstarter: ikke to opførelser af samme forestilling er helt ens. Museet er den måske mest kulturbevarende af alle kulturinstitutioner. Teatret er her-og-nu, museet er historisk distance. Teatret taler til sanserne, museet til fornuften. – Eller sådan plejede man at sige.

Teatret er en levende kunstart, som oftest kun kan vises i dets afledte former på et museum. Alt det immaterielle ved spillet fra scenen – før, under og efter – kan ofte kun repræsenteres ved de materielle ting, som spillet er baseret på, indeholder, medfører eller efterlader. Men alle disse materialer er fyldt med fortællinger, immateriel værdi og historisk atmosfære. Præcis som den fysiske bygning med alle dens nicher er en forudsætning for stedets ånd og historiske atmosfære.

Dette paradoks er Teatermuseet i Hofteatrets vedvarende udfordring og brændpunkt.

Derfor arbejder Teatermuseet i Hofteatret også tæt sammen med både museums- og teaterverdenen, ikke bare i nærmiljøet i København, men i det øvrige Danmark, Norden og Europa. Det Europa, som er fyldt med historiske teatre uden museumsvirksomhed og ofte med stærkt begrænset adgang for publikum. Netop ved at være Teatermuseet i Hofteatret – og at have Hofteatrets interiører i sig selv som museets vigtigste 'formidlingsgenstand' – er der fri adgang til at opleve det, vi sjældent har mulighed for i dag: at færdes i og fornemme et historisk interiørs vingesus, et 250 år gammelt steds ånd.

Teatermuseet i Hofteatret er i dag i én og samme portefølje et moderne museum for teater og teaterkultur, Danmarks ældste teatersal og et kulturelt mødested. I alle tre henseender har vi i flere år kæmpet med nedslidte installationer og forældede faciliteter – alt det, der ikke er en del af de historiske interiører.

Derfor er det godt at vide, at 2019 bliver sidste fulde regnskabsår før huset lukkes i starten af 2021 i knapt to år for at gennemgå en omfattende, men nænsom restaurering, foruden en altgennemgribende istandsættelse og fornyelse af museets udstillings- og formidlingsvirke. Det kunne kun ske takket være massiv og generøs støtte fra de tre fonde A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal, Augustinus Fonden og Aage og Johanne Louis-Hansens Fond. Mere om dette i slutningen af nærværende årsberetning.

Peter Christensen Teilmann
Direktør, Teatermuseet i Hofteatret

Indhold

Forord – historisk teatersal,
moderne museum og kulturelt mødested *3*

Indhold *5*

2019 – et år med forankring og forandring *7*

Organisation og ledelse *11*

Medlemskaber, samarbejder, netværk, fondsprojekt *12*

Personale *14*

Arrangementer og aktiviteter *16*

Udstillinger, forskning, læring og formidling *19*

Drift og økonomi *22*

Fonde og bevillinger *23*

Samlinger, arkiver og bibliotek *24*

Deponeringer og lån *26*

Projektet *Hofteatret – restaurering og formidling* *28*

Hvem vi er og hvad vi vil *31*

Bruger til bruger *32*

2019 – et år med forankring og forandring

2019 var endnu mere end de foregående et år med både stabilisering, tilpasninger og udvikling for Teatermuseet i Hofteatret (TMH). For fra årets begyndelse tog det store fondsfinansierede projekt *Hofteatret – restauering og formidling* for alvor fart med konkurrenceudbud, der blev efterfulgt af forundersøgelser, udredningsarbejder og dispositionsforslag mv. Trods den øgede påvirkning, projektet har haft på TMHs daglige virke, og de projektrelaterede arbejdsopgaver det har medført, har THM fastholdt de senere års høje aktivitetsniveau på alle områder: udstilling, forskning, formidling, arrangementer, samarbejdsprojekter og medier.

Det har fortsat i 2019 været en ambition både at få stadig flere forskellige besøgende og at øge det årlige besøgstal i Hofteatret, også før projektet *Hofteatret – restaurering og formidling* er gennemført. Besøgstallet i TMH viser en let stigning i forhold til 2018 og årene forinden. Samlet set er besøgstallet steget med 20% siden 2015.

Den bærende strategiske ambition gennem 2019 har dog i takt med projektets udvikling været at forberede det fremtidige grundlag for brug og formidling af TMH som et moderne museum og kulturelt mødested – og i særdeleshed af Hofteatret som historisk Hofteater og seværdighed midt på Slotsholmen i henhold til fondsprojektets formål.

Hovedaktiviteter

TMH har i 2019 fortsat med at udvikle og lancere nye, fagnære og anledningsbestemte arrangementer og formidlingsaktiviteter med TMH selv som arrangør og TMHs direktør som vært. Det gælder bl.a. foredraget og omvisningen *Kvinder på kanten i Hofteatret*, kunstnersamtaler (talks), og visning af den nyproducerede film om TMH. Dertil kommer nye aktiviteter for børn, familier og institutioner som bl.a. Lille Kulturnat, forestillinger om Frederik 7 og Grevinde Danner (historic acting) og en ny workshop for børn i indskolingsalderen, *Leg og ballade – kongens maskerade*, som finder sted uden for normal åbningstid, om formiddagen. Arrangementer og aktiviteter som disse fungerer samtidig som faglige, logistiske og kapacitetsmæssige tests af de formater, TMH kan videreudvikle i det genåbnede TMH.

På udstillings- og formidlingssiden har TMH draget nytte af ekstern medkuratering, facilitering og medfinansiering af teknisk udstyr og materialer til udstillinger og formidlingsmateriale, foruden bidrag til udstillingsrelaterede arrangementer. De fleste af disse aktivitets- og resursetilførsler er afgørende for TMHs aktuelle virke, men indgår ikke i årsregnskabet.

TMH har i 2019 fortsat med at styrke især lokale – men også nationale og internationale – samarbejder og netværksrelationer. I alle tilfælde med konkrete resultater for øje. Afholdelse af indtægtsgivende lejearrangementer med større provenu er styrket.

TMH har i 2019 udvidet sine samarbejdsrelationer med branchefaglige nærmiljøer og i nærområdet på og omkring Slotsholmen, bl.a. gennem et fortsat billetsalgs- og lanceringssamarbejde med Christiansborg Slot. TMH har medvirket i markedsføringsaktiviteter og styregruppe i Københavns Kulturkvarter. De målrettede, uformelle dialoger med og besøg af ledende persongrupper fra fonde, virksomheder og det politiske miljø er fastholdt. Desuden har TMH fortsat været vært for en lang række formelle såvel som uformelle møder, workshops og arbejdsbesøg i relation til projektet *Hofteatret – restaurering og formidling*.

Drift og økonomi

Generelt har 2019 været det mest udfordrende og forandrende år siden overgangen til ny status i 2012. Den største udfordring har været, at museets drift og virke både i den

umiddelbare tidshorisont – herunder fondssøgning og planlægning af udstillinger og formidling – og frem til og med lukkeperioden 2021-22 måtte tilpasses de ad flere omgange ændrede procesplaner i projektet *Hofteatret – restaurering og formidling*.

TMH har i 2019 lagt hus til 71 traditionelle, selvstændige lejearrangementer (koncerter, forestillinger, selskaber, receptioner osv.). TMH har således fastholdt det øgede niveau for indtægtsgivende arrangementer og omvisninger, som har været gældende de senere år.

Som et led i de nødvendige tilpasninger af driften har TMH fortsat justeret fordelingen af personaleresurserne og opdateringen af drifts- og leveranceaftaler, herunder bl.a. bankaftale, forsikringsportefølje (årlig besparelse på 35%) og leasingaftale vedr. printerudstyr (årlig besparelse fra og med 2019 30%). I 2019 har TMH lagt en væsentlig arbejdsindsats i forberedelsen af lukkeperioden, bl.a. hvad angår udredning af samlinger, udflytning og forsikringsforhold under lukkeperioden.

TMHs årlige driftstilskud er øget fra 2.3 mio. kr. til 2.4 mio. kr. fra og med 2017. TMHs egenindtægter ud over driftstilskud udgjorde i alt 1.579.926 kr. for 2019. Årets resultat viser et overskud på 129.156 kr. efter hensættelser.

Den generelle udvikling i driften, i samarbejdsaktiviteter og i udfoldelsen af fondsprojektet har i stigende grad præget TMHs daglige virke gennem 2019. Der har aldrig været så mange ansatte og tilstedeværende i dagligdagen i TMH – hvad der stiller øgede krav til planlægning både i forhold til opgaver, procedurer og tilstedeværelsesfordeling på de få arbejdspladser, TMH råder over. Det har sat yderligere pres på de i forvejen nedslidte fysiske såvel som tekniske faciliteter i huset – og på arbejdsmiljø såvel som driftsøkonomi.

Projektet Hofteatret – restaurering og formidling

Projektet Hofteatret – restaurering og formidling er finansieret med et budget og en bevilling på 73.5 mio. kr.. (A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal, Augustinus Fonden og Aage og Johanne Louis-Hansens Fond). TMH har desuden hidtil investeret

INDTÆGTER 2019

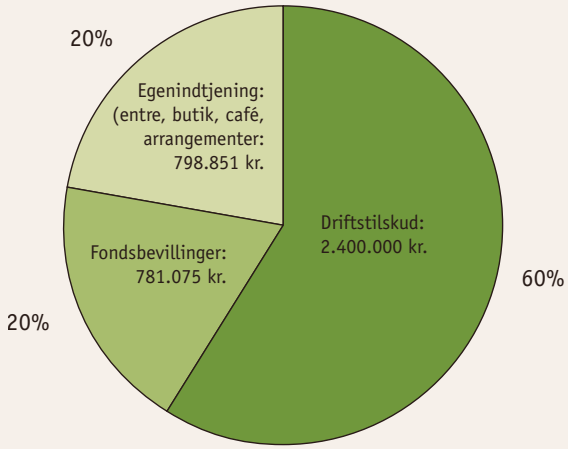

Besøgstal 2019: 21.853

ÅRSHJUL

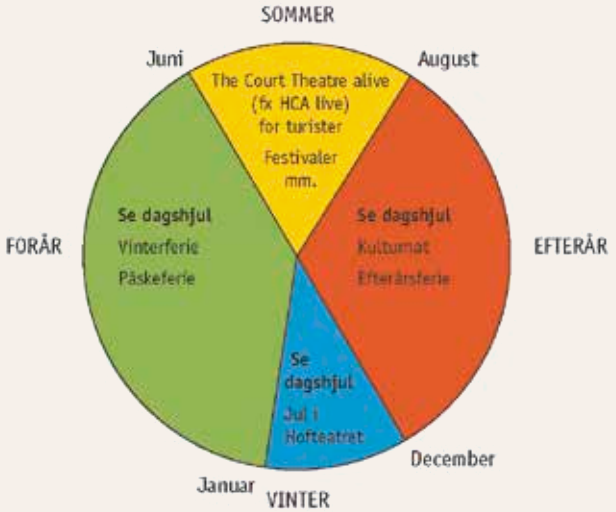

BRUGERHJUL

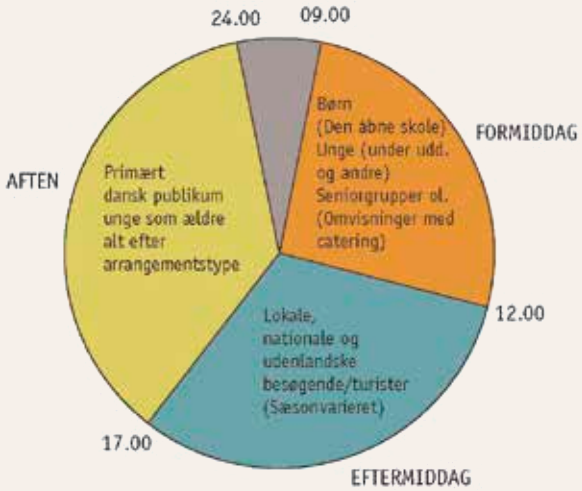

DAGSHJUL

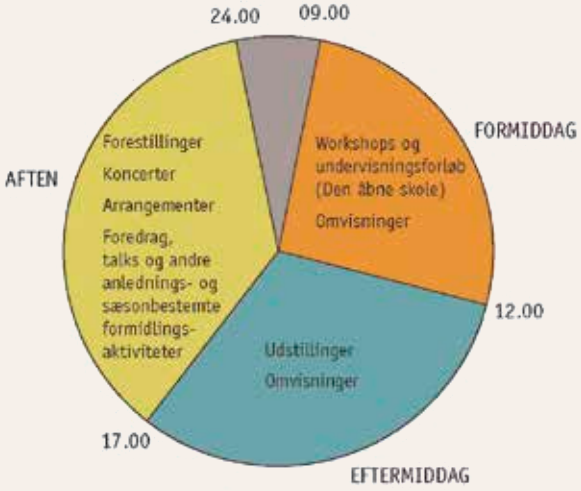

1.65 mio. kr. i egen medfinansiering og medfinansierer også enkeltstående poster i projektrealiseringens kommende faser.

Projektets organisering og planlægning blev igangsat i 2018; konkurrencen udbudt ultimo 2018 i hhv. et Restaureringsprojekt (SLKS som bygherre) og et Udstillingsprojekt (TMH som bygherre) og gennemført i foråret 2019. I den følgende fase opstod der forskellige komplikationer omkring Restaureringsprojektet, fredningsbestemmelser mv. Godkendelsen af Dispositionsforslag blev derfor udskudt fra oktober 2019 til februar 2020. Som følge heraf bliver de følgende faser – Projektforslag og Hovedprojekt – også forsinket og vil finde sted senest i løbet af foråret og sommeren 2020. Lukkeperiodens start er udskudt fra 1/12 2020 til 1/3 2021.

Som konsekvens af denne udvikling har TMH ad flere omgange dels måttet tilpasse sine øvrige planer for dagligt virke, drift og formidlingsaktiviteter, dels omlægge de projektnære opgaver og udskyde endelig fastlæggelse af aftaler omkring udflytning, genhusning mv. Desuden er der i 2019 foretaget flere udgiftstunge reparationer og udbedringer af nedslidte installationer for at sikre TMHs dagligdag, drift og funktionalitet i tiden frem til lukkeperioden.

Projektets gennemførelse er betinget af, at TMH fortsætter sit virke på den ordinære driftsbevilling i hele projektperioden, herunder lukkeperioden 2021-2022, hvor TMH i størst mulig omfang skal være synlig og virke på fysiske og digitale platforme uden for Hofteatret. Desuden vil TMHs direktør fortsat fungere som bygherre, projektleder og kurator i projektet. Sideløbende hermed forberedes genåbningen af det nye TMH for stadig at kunne finde sted 1/12 2022, dvs. i 100-året for Teatermuseets indflytning i Hofteatret og 300-året for dansk teaters begyndelse i 1722.

Gennemførelse af projektet *Hofteatret – restaurering og formidling* vil etablere de tidsvarende publikumsfaciliteter og serviceringsforhold, som i sig selv vil kunne øge besøgstal og styrke driften og ikke mindst løfte niveauet for brug og

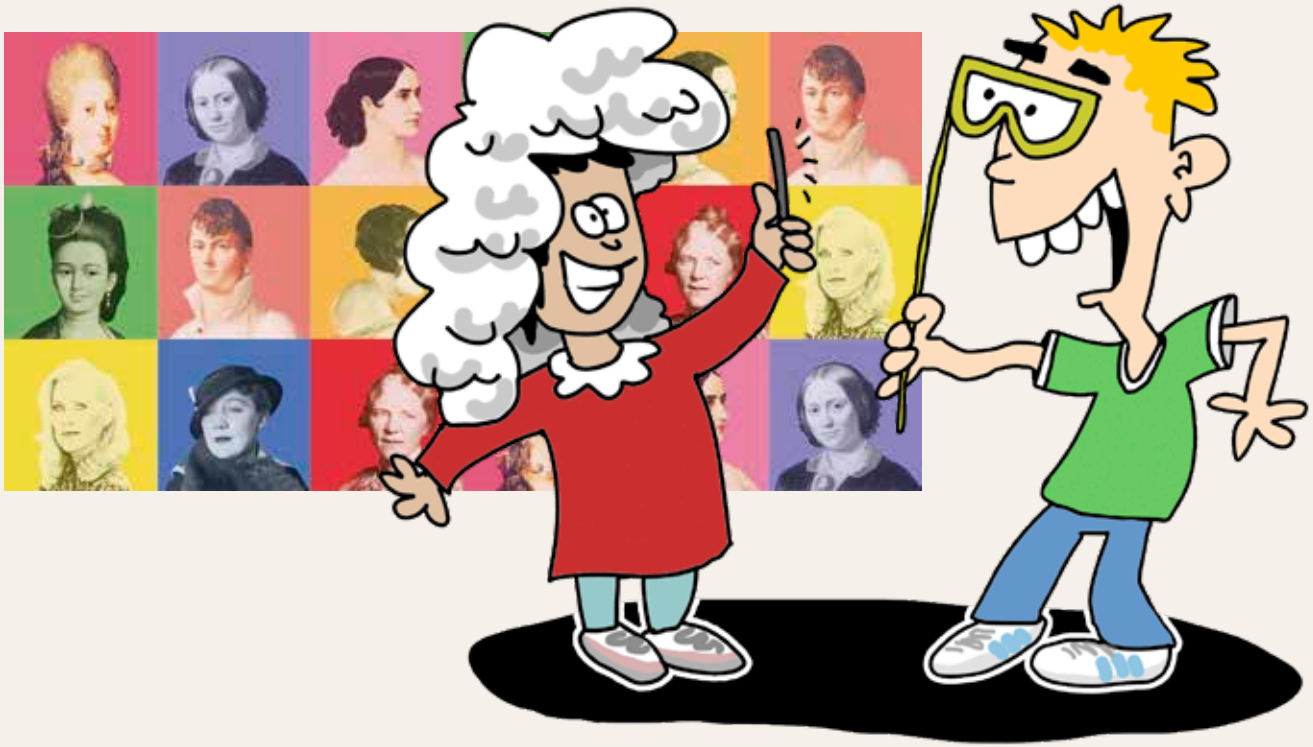

formidling af TMH som et moderne museum og kulturelt mødested – og i særdeleshed af Hofteatret som historisk Hofteater og seværdighed midt på Slotsholmen. Ydermere vil det styrke grundlaget for TMHs virke de kommende år og de organisatoriske og strategiske forandringer, der forestår.

I efteråret 2019 blev det aftalt med SLKSs Museumsenhed, at TMH igangsætter arbejdet med at udarbejde et udkast til en driftsaftale – den første i TMHs historie – for det genåbnede TMH. Udkastet udarbejdes i direkte forlængelse af godkendelse af Hovedprojekterne.

Øvrigt

TMH har gennem 2019 fortsat det daglige samarbejde med SLKS om den almindelige vedligeholdelse af Hofteatret.

Tilsvarende har TMH fortsat samarbejdet med Folketinget vedr. vedligeholdelse, sikrings- og tilgængelighedsforhold i fællesområderne omkring Hofteatret og Christiansborg Ridebane.

TMH takker Kulturministeriet, Slots- og Kulturstyrelsen, Organisationen Danske Museer, Folketingets direktion, Christiansborg Slot og øvrige co-partnere i Københavns Kulturkvarter, bestyrelsen, personale, frivillige, samarbejdspartnere, netværk, donatorer og fonde samt ikke mindst publikum og andre brugere af Teatermuseet i Hofteatret for samarbejde og støtte gennem 2019.

Peter Christensen Teilmann
direktør, maj 2020

Udsnit af scenografen
Christian Tom-Petersens model af
Hofteatret anno 1767

Organisation og ledelse

Organisation og ejerforhold

Teatermuseet i Hofteatret overgik pr. 1. januar 2012 til at være en selvejende formidlingsinstitution for teaterhistorie og teaterkultur, med en ny og udvidet bestyrelse, baseret på nye vedtægter godkendt af bestyrelsen og af Kulturministeriet, med selvstændig, permanent lettere øget driftsbevilling på Finansloven.

Teatermuseet blev oprettet i 1912 og havde indtil 1922 til huse i vagtbygningen mellem Rigsarkivet og Det kongelige Bibliotek på Slotsholmen. Siden 1922 har museet været placeret i det fredede Hofteatret fra 1767 – ombygget i 1842 – på Christiansborg Ridebane, i den såkaldte Søndre Ridebanefløj af Christiansborg Slot. Hofteatret ejes af staten v/ Slots- og Kulturstyrelsen, som TMH samarbejder tæt med omkring bygningsdriften, indre og ydre vedligeholdelse – foruden i fondsprojektet *Hofteatret – restaurering og formidling.*

Bestyrelse 31. december 2019

Stig Bigaard, Det danske Advokatsamfund, advokat (formand)

Kasper Holten, direktør for Det Kongelige Teater (næstformand)

Kasper Wilton, Dansk Teater, direktør for Folketeatret

Pernille Weiss Terkildsen, direktør for ArchiMed, medlem af Europaparlamentet

Lena Hilbertsdotter Andersson, Sammenslutningen af danske Scenografer, scenograf

Jens Svane Boutrup, Foreningen af danske Scene-instruktører, teaterchef for Bornholms Teater

Linnea Voss, Dansk Skuespillerforbund, skuespiller

Ledelse

Peter Christensen Teilmann, direktør. TMHs bygherre, projektleder og faglig kurator på *Hofteatret – restaurering og formidling.* Medlem af styregruppen mv. i Københavns Kulturkvarter. Præsident for PERSPECTIV – Association of Historic Theatres in Europe 2013-2015. Formand for Nordisk Ministerråds Kultur- og kunstudvalg 2010-2012. Dansk repræsentant i EU's Kulturstøtte-programmer 2007-2014. Koordinator for tilvalgs- og masteruddannelsen i praktisk Kulturformidling, KU, 2002-2010. Forlagskonsulent 1999-2005. Tidl. medlem af VL-gruppe 73. Medlem af bestyrelsen for Odin Teatret og foreningen Scenekunst.dk. Beskikket censor inden for fagområdet Kulturformidling, Københavns Universitet. Beskikket medlem af Aftagerpanelet ved Institut for Æstetik og Kommunikation, Aarhus Universitet. Inviteret medlem af Slots- og Kulturstyrelsens kompetencenetværk omkring EU's støtteprogram *Et kreativt Europa* (ophørt). Redaktør af TMHs bogudgivelser og digitale publikationsrække Webtekst. Guide på kulturturen *Det skjulte Slotsholmen*.

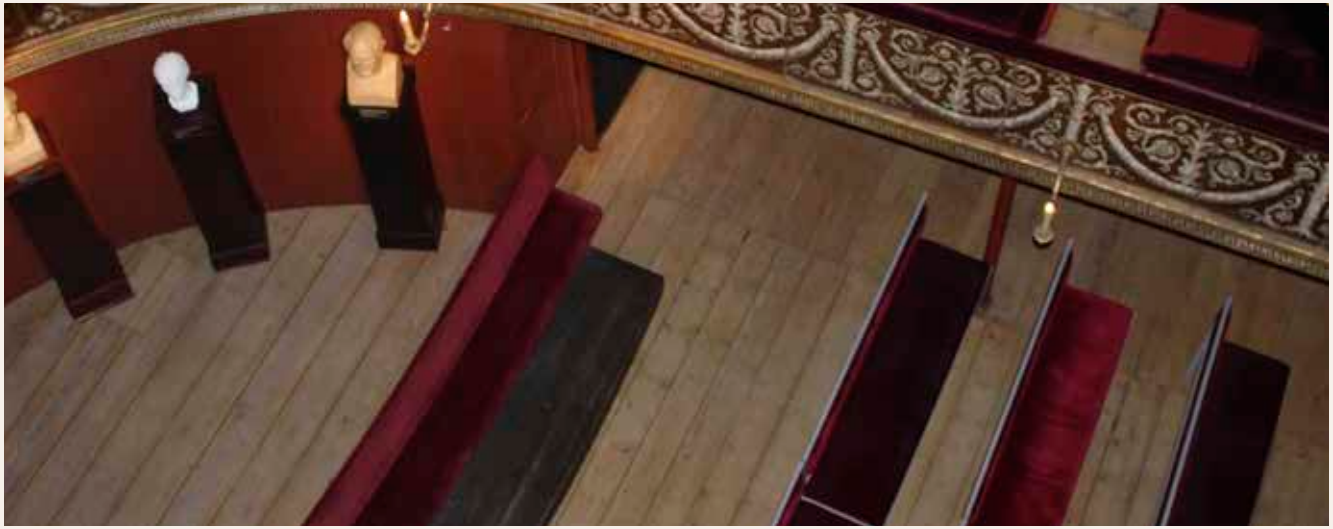

Peter Christensen Teilmann i samtale på museernes stand på det årlige Bogforum

Medlemsskaber, samarbejder, netværk, fondsprojekt

Medlemsskaber – organisationer

- Ejerkredsen omkring Christiansborg Slot
- Golden Days
- Kulturklik (Museer i København og omegn)
- Kulturnatten og Børnekulturnatten, WOCO
- Kulturstyrelsen – kompetencenetværk omkring EU's støtteprogram Et kreativt Europa (ophørt)
- Kunstkonserveringen, Kronborg
- Københavns Kulturkvarter
- Museumsformidlere i Danmark (MiD)
- Museumstjenesten og Museernes Fællesforsikring
- Organisationen Danske Museer (ODM)
- The International Council of Museums – dansk og internationalt medlem (ICOM)
- PERSPECTIV – Association of Historic Theatres in Europe
- Nordisk Center for Teaterdokumentation (NCTD)
- Société International des Bibliotheques et des Musées des Arts du Spectacle (SIBMAS)

Lokale og regionale samarbejdsrelationer med institutioner og enkeltaktører

TMH har i 2019 fortsat sine samarbejdsrelationer med museets branchefaglige nærmiljøer i nærområdet på og omkring Slotsholmen, bl.a. gennem et billetsalgs- og lanceringssamarbejde med Christiansborg Slot med udgangspunkt i udvidede og standardiserede åbningstider. TMH har i 2019 medvirket i markedsføringsaktiviteter i regi af Københavns Kulturkvarter, hvor TMH er aktiv i bl.a. styregruppen. De målrettede, uformelle dialoger med og besøg af ledende persongrupper fra fonde, organisationer, virksomheder og det politiske miljø er fortsat.

TMH har gennem hele 2019 været vært i Hofteatret for en række formelle som uformelle møder med kolleger, rådgivere mv. vedrørende projektet *Hofteatret – restaurering og formidling*.

TMH indgik i 2019 i flere lokale, anledningsbestemte samarbejder med teatre, museer, kulturinstitutioner og festivalorganisationer, bl.a. events i regi af Københavns Kulturkvarter, Copenhagen Photo festival, Videokunstfestivalen FOKUS v/Nikolaj Kunsthal og Golden Days.

Til særudstillingen *RAMASKRIG! Da italienerne vælte-de Hofteatret* samarbejdede TMH med operaeksperten Henrik Engelbrecht, Det Kongelige Teater, Naxos m.fl. Til særudstillingen *Self-Staged* har TMH samarbejdet med en større gruppe anerkendte fotografer og Copenhagen Photo Festival. Til særudstillingen *Nu – til stregen! I teatret med Gregers Dirckinck-Holmfeld og Claus Seidel* har TMH samarbejdet med DR, Det Kongelige Teaters direktør Kasper Holten foruden Gregers Dirckinck-Holmfeld og Claus Seidel.

Nationale og internationale aktiviteter inden for forskning, formidling og videndeling

TMH ved direktør Peter Christensen Teilmann har i samarbejde med Bornholms teater og i dialog med bestyrelsen udarbejdet et prospekt til fejring af dansk teaters 300 års jubilæum i 2022. Prospektet har i en tidlig fase været diskuteret med Kulturministeren. I en videre dialog med Selskabet for Dansk teaterhistorie er ideerne herfra givet videre til fri brug og der er efterfølgende dannet en projektorganisation for fejringen af 300 års jubilæet. TMH har takket ja til at indgå i projektets repræsentantskab, som konstitueres maj 2020.

TMH er partner i Den nordiske rute under markedsføringsprojektet *The European Route of Historic Theatres* og initierende projektholder på et nyt nordisk netværk for kompetenceudvikling på tværs af institutionelle grænser: *Nordisk teaterkulturarv – bygningshistorie, kulturhistorie, teaterhistorie i teori og praksis*. TMH er hvilende medlem af Nordisk Centrum for Teaterhistorisk Dokumentation.

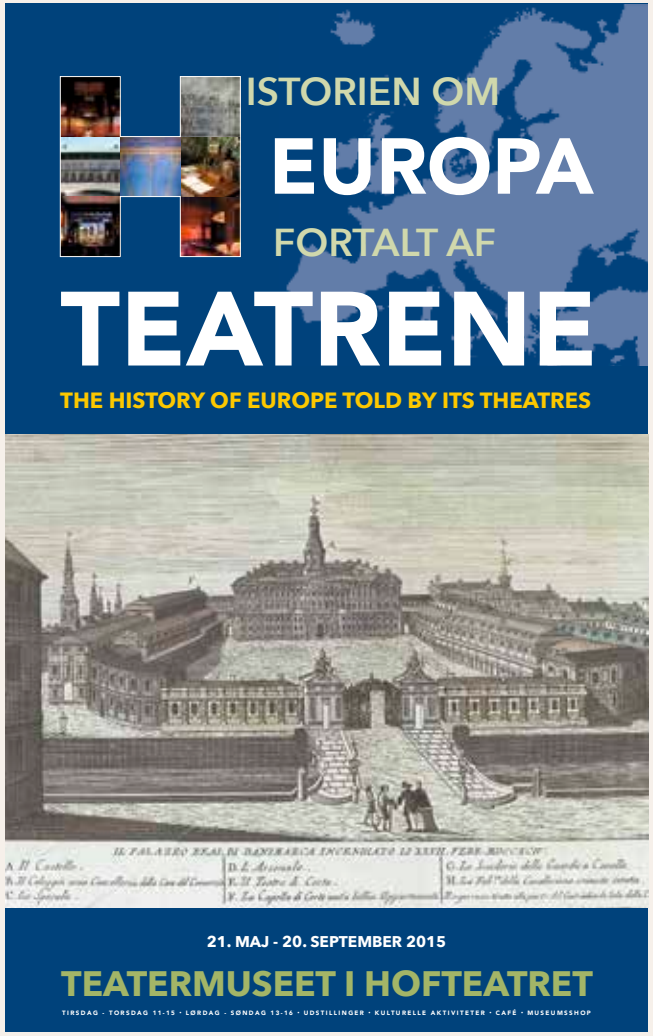

Direktør Peter Christensen Teilmann har holdt keynote-foredraget *The historic theatre as museum – the museum in a historic theatre* på PERSPECTIV – Association of Historic Theatres in Europe's konference i Hanau, Tyskland, foruden præsenteret fondsprojektet *Hofteatret – restaurering og formidling* på EU-konferencen i Breda, Holland, *TRACES – together reaches audiences* med fokus på digitale strategier og formidling, deltaget på bl.a. en netværkskonference for museer i Øresundsregionen om digital vs. analog formidling og bidraget i en rådgivende funktion i forbindelse med projekteringen af et nyt norsk teatermuseum.

TMH er hvilende medlem af det europæiske netværk *Digitalisering og digital formidling af arkiver* (VESTI) s.m. forskningsinstitutioner og museer (leading partner er University of Rome; projektet hører under Horizon 2020-programmet *Reflective societies: cultural heritage and European identities*).

Endelig har TMH i forbindelse med udstillinger, bogpublikationer og udgivelse af de såkaldte webtekster vidensamarbejdet med institutioner og enkeltaktører.

Øvrige samarbejdsrelationer

TMH deltager i Københavns Mangfoldighedscharter og samarbejder med den socialøkonomiske virksomhed FRAK.

TMH samarbejder efter anledning med forsknings- og formidlingsinstitutioner med relation til TMHs virkefelter (Center for Kulturstudier, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Folkeuniversiteterne i København og Aarhus-Emdrup, Danmarkshistorien.dk, Danmarks Radios Koncerthus, DR K, DK4 o.a.).

TMH har samarbejde med og regelmæssige besøg fra en række kunst- og kulturuddannelser med relation til TMHs virkefelter (Teater- og performancestudier og Kulturformidling på Københavns Universitet, Det Informationsvidenskabelige Akademi, Museologi og Dramaturgi på Aarhus Universitet, Kommunikationsuddannelsen på RUC, filmskolen, skuespillerskolerne, konservatorierne, enkelte højskoler og gymnasier).

TMH har efter anledning studie- og virksomhedspraktikanter fra forskellige fagstudier og fagområder med relation til TMHs virkefelter.

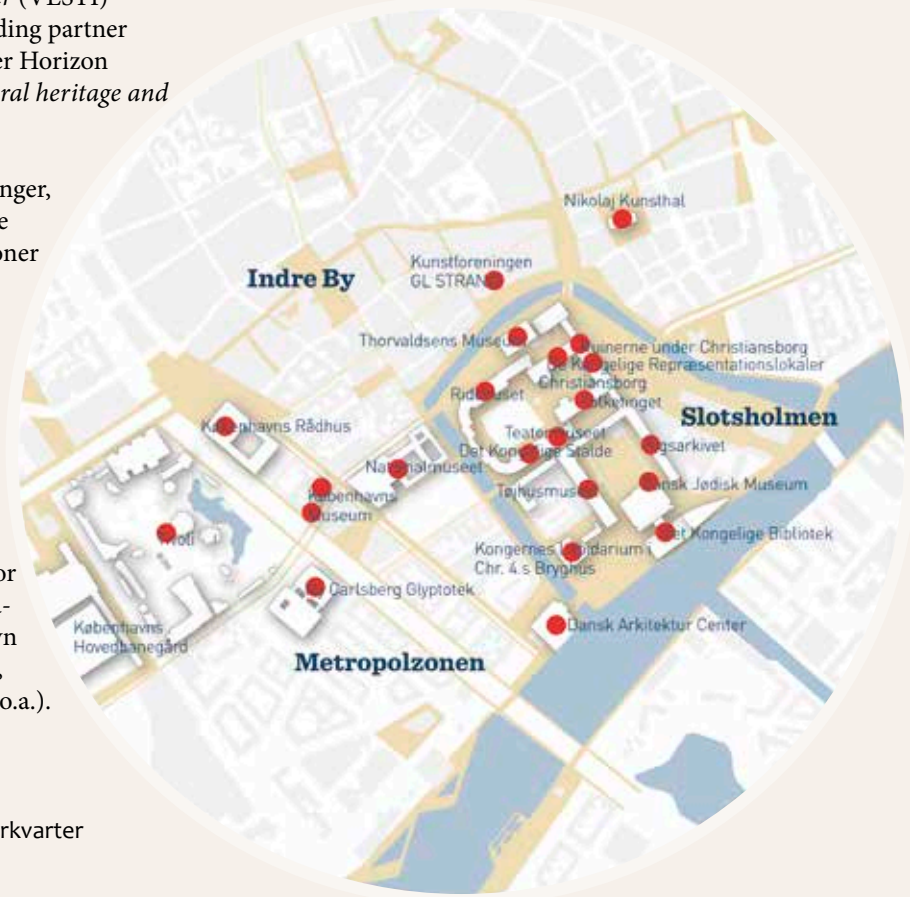

Personale

Fagligt personale

- Direktør Peter Christensen Teilmann
- Museumsinspektør Mikael K. Hansen
- Museumsinspektør emerita Ida Poulsen
- Grafiker og udstillings- og projektmedarbejder Per Romerdahl
- Udstillings- og projektmedarbejder Chelina Spangenberg
- Administrations- og projektmedarbejder Else Ochu
- Regnskabsmedarbejder og bogholder Leif Andersen
- Kontor- og arrangementsmedarbejder Helle Nordqvist
- Kontormedarbejder Ninna Bohn Pedersen
- Sceneteknisk medarbejder Eva Deichmann
- Sceneteknisk medarbejder og kontorvikar Kirstine Stubbe Teglbjærg
- Sceneteknisk medarbejder Albert Jack Maynard
- Projektmedarbejder Tina Mikkelsen
- Projektmedarbejder Emilie Hasling Rasmussen
- Projektmedarbejder Stine Elnif Nielsen
- Teknisk medarbejder Mogens Jørgensen
- Workshopsvært Louise Augusta Krogh

Konsulenter og eksterne producenter

- Regnskab og revision: PWC
- IT og web: MORNING.DK
- IT-support: PKC
- Konservering: diverse
- Lydinstallationer: komponist og producent Hans Sydow, Resonance.dk
- Filmproduktion: Julie Born Schwartz
- Video og animation: Klørkonge v/ Boris Boll Johansen
- Indlæsninger o.a.: skuespiller og sanger Ulle Bjørn Bengtsson m.fl.

Forsals- og servicepersonale (café, reception, omvisninger, arrangementer)

- Albert Jack Maynard
- Ditte Wiberg Rasmussen
- Elisabeth Holager Lund
- Emilie Hasling Rasmussen
- Emilie Kvistgaard Madsen
- Freja Marie Romerdahl Kammer
- Julie Buchwald Holm
- Julie Katrine Hasseris Jørgensen
- Kathrine Hviid Mønster
- Kirstine Stubbe Teglbjærg
- Lif Talleruphus (stoppet sommer 2019)
- Line Lyng Wieland
- Lise Moth
- Mette Naerbout
- Ninna Bohn Pedersen
- Stine Elnif Nielsen
- Tine Bek Hansen

Frivillige hjælpere:

- Else Stenbak (stoppet sommer 2019)
- Hanne Dabelstein
- Lise Moth

Arrangementer og aktiviteter

Den overordnede målsætning for arrangementer og aktiviteter i Hofteatret inklusive catering er et større og mere differentieret kunde- og indtægtsgrundlag. Samtidig er arrangementer og aktiviteter i Hofteatret, hvor det er muligt og motiveret, en integreret del af TMHs samlede museums- og formidlingsfaglige virke på flere niveauer. Den overordnede strategi er, at enhver aktivitet på arrangementssiden kan medføre aktivitet på museumssiden – og vice versa.

Lancering og markedsføring

TMH lancerer alle typer af offentlige aktiviteter i Hofteatret vidt og bredt via egen hjemmeside, nyhedsbreve og sociale medier, primært FaceBook og Instagram.

TMH indgår i museernes fællesannoncering i dagbladene og markedsføres kontinuerligt på digitale danske platforme: brugkulturen.dk, kulturklik.dk, aok.dk, bornibyen.dk. Desuden markedsføres TMH og projektet på fysiske og digitale platforme, der henvender sig til turister: Useeum, inflightmagasinet SCAN Magazine, Ugeblade, kulturkvarter.dk og visitcopenhagen.dk.

TMH publicerer løbende gratis tilgængeligt materiale på de digitale fora Youtube og SoundCloud, foruden artikler (webtekster) på egen hjemmeside.

TMH har i 2019 påbegyndt initierende dialog med HAVE Kommunikation omkring lancering af det nye TMH, foruden med BARK og Billetto omkring markedsanalyse.

Scenografien gøres klar
til optagelse af TV2s
underholdningsprogram *Stormester*

Efter anledning lanceres TMH desuden på en række ad hoc-platforme. Arrangementer i Hofteatret, der involverer eksterne parter, medfører at annonceringer nok finder sted via TMHs hjemmeside og nyhedsbreve, men at alle udgiftskrævende former for annoncering og lancering afholdes af de eksterne parter. Det betyder dels at TMH lanceres i et omfang, der rækker langt ud over PR-budgettet, dels at TMH lanceres i og på billboards, busreklamer, programmer osv.

TMH er i stigende grad efterspurgt og benyttet som location for foto-, video- og programoptagelser. TMHs strategiske fokus er, at optagelser, der bruger Hofteatret som location primært skal være fagligt motiveret og referere så tæt som muligt til eller direkte handle om Hofteatret og/eller Teatermuseets virke, og der foruden være indtægtsgivende. Antallet og variansen af journalistiske og kunstneriske optagelser (radio, podcast, tv, video), som direkte har med museet og Hofteatret at gøre, er stigende. De betragtes som formidling af og (gratis) reklame for TMH og er ikke indtægtsgivende.

TMH er fuldgyldig partner i markedsføringsprojektet Københavns Kulturkvarter (KK). TMH har fra starten været aktiv i grundlæggelsen af KK, og TMHs aktive medvirken betragtes som en strategisk investering, hvis resultater først vil kunne begynde at vise sig i de kommende år og i og med genåbningen af det nye Teatermuseet i Hofteatret.

Arrangementstyper

TMH har i 2019 lagt hus til 71 traditionelle, selvstændige lejearrangementer (koncerter, forestillinger, selskaber, receptioner osv.). TMH har således fastholdt det øgede niveau for indtægtsgivende arrangementsaktivitet, som har været gældende de senere år. Tilsvarende er niveauet for omvisninger mv. fastholdt på 2018-niveauet. TMH har som egenarrangør igen i 2019 initieret og testet en række nye, fagnære og anledningsbestemte arrangementer og formidlingsaktiviteter med direktør Peter Christensen Teilmann som vært – foruden udstillingsåbninger bl.a. foredraget og omvisningen *Kvinder på kanten i Hofteatret*, samtaler om-

kring fagrelevante bogudgivelser og scenisk-litterære emner, som fx arrangementet *Skønhedens forfald*, som var et joint venture med Det danske akademi. Den anerkendte videokunstner Julie Born Schwartz' nye film om det historiske Hofteater havde premiere ved at arrangement i Hofteatret og har siden kunnet ses ved besøg i Hofteatret og på museets hjemmeside.

De særlige gratisarrangementer for børn, familier og institutioner i hhv. vinterferien og efterårsferien er fastholdt med trylleshows og forestillinger om Frederik 7 og Grevinde Danner, foruden for første gang Den lille kulturnat for børn. Fra og med efteråret 2019 udbydes en ny workshop for børn i indskolingsalderen: *Leg og ballade – kongens maskerade.*

Aktiviteter som disse afprøver endvidere de formater, der vil kunne indgå i det genåbnede TMH. Tilsvarende har projektets konservatorer ofte arbejdet i TMHs åbningstid med at afdække de historiske farvelag i Hofteatrets interiører, således at besøgende har kunnet følge arbejdet.

TMH har afviklet to større udstillingsferniseringer og åbningsarrangementer med tilhørende faglige arrangementer i anledning af vore egne særudstillinger *Self-Staged* og *Nu til Stregen!*

Blandt koncert- og forestillingsarrangementer i 2019 var bl.a. Folketingets årsfest med Bent Fabricius Bjerre og Michala Petri, den norske forestilling *De utvalgte*, De Danske Studenters Operetteforening Polyhymnias opførelser af operetten *En Nat i Venedig*, release parties med Carl Emil Petersen og Oh Land, koncerter med Mynsterland, Operettekompagniet, Dresden Ramos, Cph-Music, Copenhagen Guitar Festival 2019 og Kulturnatten.

TMH søger i stigende grad at lægge hus til andre typer af aktiviteter, offentlige arrangementer, begivenheder og radio- og tv-optagelser med en bred appel. I 2019 gjaldt det bl.a. en hel sæson af underholdningsprogrammet *Stormester* (TV2), optagelser med TMHs museumsinspektør Mikael Kristian Hansen om Gerda Wegener og Hofteatret (ARTE), foruden optagelser med TMHs direktør Peter Christensen Teilmann til et program om Halfdan Rasmussen i serien *Øgendahl og de store forfattere* (DR). TMH har også i 2019 arbejdet på at udvikle udgiftsneutrale aktiviteter i samarbejde med de mere alternative eller yngre kunstneriske, kulturelle nærmiljøer primært i København, hvis nutidsaktiviteter paradoksalt klæder det historiske Hofteater og omvendt, men hvis publikum hidtil ikke har været bekendt med Hofteatret. I 2019 fortsat bl.a. med *361* – en 3D-installation i TMH baseret på optagelser i Hofteatret med Enghave Barokensemble.

TMHs strategi for udvikling af kunstneriske og kulturelle arrangementer og aktiviteter er indskrevet i projektet *Hofteatret – restaurering og formidling.*

Udstillinger, forskning, læring og formidling

Teatermuseet i Hofteatret har siden 2014 fulgt en ny strategi for det centrale virkefelt: udstillinger, forskning, læring og formidling. I alle tilfælde trækker vi på det særdeles righoldige materiale fra egne arkiver og samlinger. Også nye eksterne kildetyper inddrages i stigende grad. Traditionel teaterhistorisk forskning og formidling forbindes dermed med nye kultur- og mentalitetshistoriske perspektiver, ligesom klassisk udstillingsæstetik forbindes med moderne, digital formidling gennem øget interaktion mellem fysisk og virtuel formidling og mellem teatrets materielle og immaterielle kulturarv.

TMH forsøger samtidig med større styrke end tidligere at fange pågående teateraktiviteter og de levende teatermiljøer i flugten, så vi får både fortid og nutid ind i huset i de enkelte udstillinger og på tværs af dem, og får vist sammenhængen mellem teaterkulturen og verden udenfor, mellem det historiske og det aktuelle teater og mellem TMH og det samfundsliv, som omgiver institutionen.

Udstillinger og formidling in house

- *Ramaskrig – da italienerne væltede Hofteatret* (særudstilling)
- *Self-Staged* (særudstilling)
- *Nu – til stregen! I teatret med Gregers Dirckinck-Holmfeld og Claus Seidel* (særudstilling)
- *1700-tals garderoben* (interiørudstilling)
- *Scala Teatret* (interiørudstilling)
- *Frederik 7 og Grevinde Danners loge* (interiørudstilling)
- *Brændpunkter i Hofteatrets historie* (nicheudstilling)
- *Wegener – køn og kunst* (nicheudstilling)
- *Hilsen til Matador* (nicheudstilling)
- *Hofteatret 1767* (model (1:30) af Christian Tom-Petersen, nicheudstilling)
- *Snapshots fra 1880'erne – P.S. Krøyers øjebliksportrætter af tidens skuespillere* (nicheudstilling)

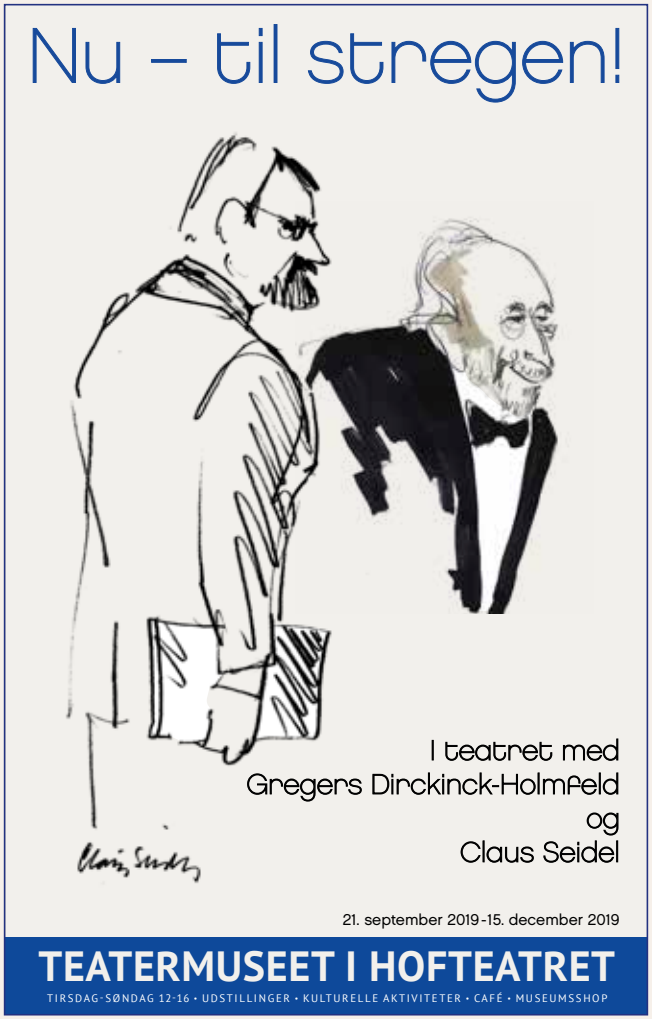

- *Wagner i Danmark – Den jyske opera og Lars Juhl* (nicheudstilling)
- *Bevar os vel!* (buster, nicheudstilling)
- *The invisible voice* (videoinstallation om suffløren i teatret på balkonen t.o.m. maj 2019)
- *The Theatre Museum at the Court Theatre* (film om Teatermuseet i Hofteatret på balkonen f.o.m. maj 2019)
- *FOKUS* (videoinstallation på balkonen i samarbejde med Nikolai Kunsthal)
- *Rejse til den nye verden – skuespilleren Christian Zangenberg i USA 1907* (digital audio-udstilling)

Det strategiske sigte har siden 2014 været at arbejde ud fra tre basisformater:

- *Nutiden i historien – historien i nutiden:* ofte mindre, anlednings- og aktualitetsbestemte frontudstillinger, så vidt mulig med ekstra vægt på formidling til undervisning etc., gerne i samarbejde med eksterne aktører og institutioner.
- *Temaudstillinger*: Mindre eller større udstillinger med et gennemgående tema, som både kan være personbundet og historisk, institutionelt afgrænset eller af mere overordnet karakter.

- *Nye kunstneriske bearbejdninger af og til teatret*: kunstneriske tolkninger af teatret, fx teatrets interiører, teatrets klassikere, teatertegninger, teatertekster, dagliglivets og det offentlige rums iscenesættelser eller musikalske lyd-collager til teatrets ord og rum.

TMH har i 2019 som direkte udtryk for museets udstillings- og formidlingsstrategi udgivet bogen *Nu – til stregen! I teatret med Gregers Dirckinck-Holmfeld og Claus Seidel*. TMH har i 2019 publiceret en ny (dobbelt) webtekst – og dermed siden 2012 i alt 37 – på museets digitale og frit tilgængelige publiceringsforum for forskningsformidling m.m. Museets egen professionelle Vimeo-kanal er udbygget, den høje aktivitet på museets hjemmeside er fastholdt og besøgene og (inter)aktiviteten på TMHs Facebook- og Instagram-profiler er igen i 2019 steget.

TMH har i 2019 fortsat arbejdet med en ny strategi over for ikke-danksprogede besøgende via kataloger og skiltetekster til udstillingerne på engelsk, foruden introduceret gratis omvisninger på engelsk i turistsæsonen. Tilsvarende har vi fortsat med at målrette lanceringer til større grupper (skoler, daginstitutioner, Ældre Sagen, aftenskoler etc.) bl.a. workshoppen *Leg og og ballade – kongens maskerade* (ny), foredraget og omvisningen *Kvinder på kanten i Hofteatret* (ny) og kultur-turen *Det skjulte Slotsholmen*, foruden de faste omvisninger. Foruden ekstern annoncering og lancering sker det via hjemmeside, pressemeddelelser og nyhedsbreve (2000 abonnenter).

TMHs strategi for udvikling af udstilling, forskning, læring og formidling er indskrevet i projektet *Hofteatret – restaurering og formidling*. Med dette projekt er der for første gang i museets historie lagt planer for en gennemført formidling af Hofteatret som Hofteater og attraktiv historisk seværdighed, foruden af teaterhistorien og teaterkulturen.

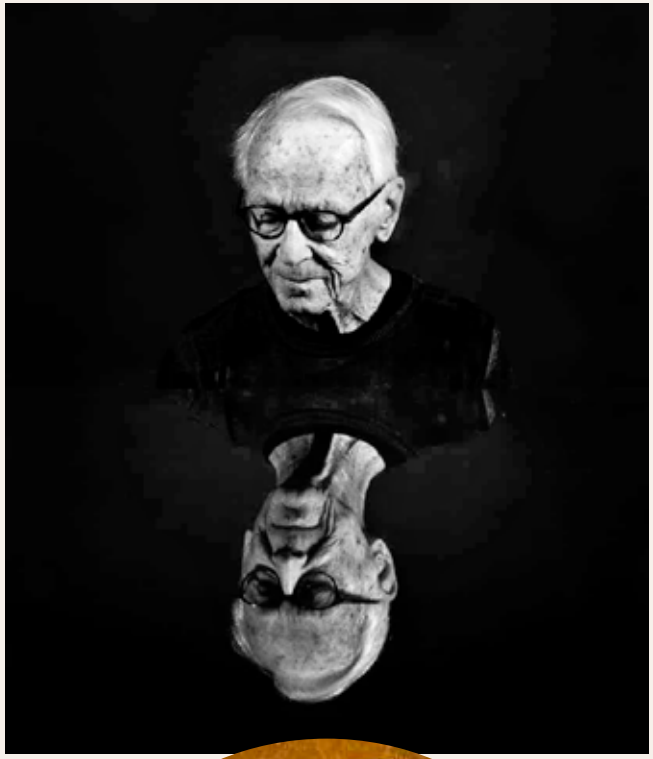

Drift og økonomi

2019 var som årene 2015-18 et år for stabilisering, tilpasninger og udvikling for TMH. Samtidig gik det selvstændige fondsprojekt *Hofteatret – restaurering og formidling* fra årets begyndelse ind i konkurrencefasen og blev efterfulgt af forundersøgelser, udredningsarbejder og dispositionsforslag mv. Trods den øgede påvirkning projektet har haft på TMHs daglige virke, og de projektrelaterede arbejdsopgaver det har medført, har THM fastholdt de senere års høje aktivitetsniveau på alle områder: udstilling, forskning, formidling, arrangementer, samarbejder i og ud af huset og i relation til medierne.

Besøgstallet i TMH er i 2019 øget med 2,5 % (21.853) i forhold til 2018, som igen var steget 9.5 % (21.308) i forhold til 2017. Samlet set er besøgstallet steget med 20 % siden 2015.

Som et led i de nødvendige tilpasninger af driften har TMH fortsat justeret fordelingen af personaleresurserne og opdateringen af drifts- og leveranceaftaler, herunder bl.a. bankaftale, forsikringsportefølje (årlig besparelse på 35%) og leasingaftale vedr. printerudstyr (årlig besparelse fra og med 2019 30%).

I 2019 har TMH lagt en væsentlig arbejdsindsats i forberedelsen af lukkeperioden, bl.a. hvad angår udredning af samlinger, udflytning og forsikringsforhold under lukkeperioden.

TMHs årlige driftstilskud er øget fra 2.3 mio. kr til 2.4 mio. kr. fra og med 2017. TMHs egenindtægter ud over driftstilskud 2019 udgjorde i alt 1.579.926 kr. (pkt. 1: Entré- og lejeindtægter: 762.409 kr., pkt. 2: Kiosk og café: 36.442 kr., pkt. 3: ikke-offentlige tilskud (fondsbevillinger): 781.075 kr.). Entré- og lejeindtægter og tilhørende caféindtægter udgjorde isoleret set 148% af budgetteret. Eksterne fondsbevillinger til museets virke udgjorde 195% af budgettet.

TMH er fuldgyldig partner i markedsføringsprojektet Københavns Kulturkvarter (KK). TMH overvejer dog sideløbende sin videre investering i KK. Som mindste medvirkende institution betaler TMH 1,4% (30.000 kr.) af sit årlige driftstilskud i årskontingent – eller 50 % af hvad de største medvirkende institutioner betaler, hvoraf den største har et årligt driftstilskud, der er 100 gange større end TMHs. Det er dog aftalt med KKs formandskab, at TMH forbliver fuldgyldigt og aktivt medlem i den toårige lukkeperiode 2021-22, men kun betaler 50 % for årligt medlemskab i denne periode.

TMH nyder stadig godt af den ny bankaftale med Danske Bank, der forrige år afløste den årtier gamle og forældede aftale. Dog rammes TMH som så mange andre af den i 2019 indførte negative rente på eget indestående.

Til såvel udstillings- som arrangementsaktiviteter yder eksterne samarbejdspartnere, bidragsydere, brugere og lejere medfinansiering (personale, materialer, teknologi, annoncering mv.). De fleste af disse aktivitets- og resursetilførsler er afgørende for TMHs virke, men indgår ikke i årsregnskabet.

TMH har måtte tilpasse både de kortsigtede og langsigtede handlingsplaner i museets drift og virke som følge af udviklingen i fondsprojektet *Hofteatret – restaurering og formidling*. De stadig øgede driftsaktiviteter har løbende skullet afbalanceres med projektforberedende aktiviteter, samtidig med at der skulle disponeres fremad mod lukkeperioden uden at kende dens endelige placering og betydning for driftsaktiviteterne, herunder mulighederne for at søge fonde til udstillings- og formidlingsprojekter og indgå indtægtsgivende arrangementsaftaler. Udgifter til vedligeholdelse af Hofteatrets stadig mere nedslidte fysiske og tekniske faciliteter i huset er øget.

INDTÆGTER 2019

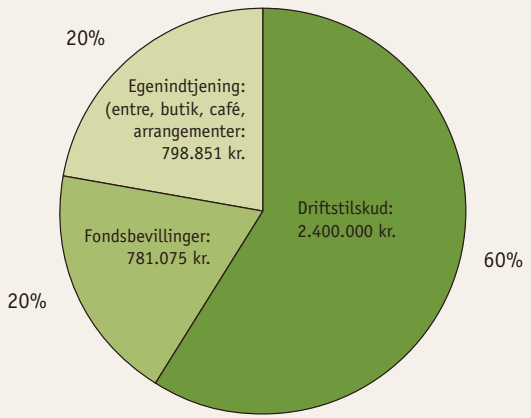

Besøgstal 2019: 21.853

TMH har derfor måttet planlægge ad hoc fase for fase fremad og disponere reservemidler i forhold hertil. I det omfang det har været muligt har TMH sideløbende søgt og modtaget støtte fra primært mindre fonde til mindre udstillings- og formidlingsprojekter.

Samtidig er der disponeret mhp. år for år at nedbringe den negative egenkapital. Den blev reduceret i mindre omfang i 2017, i 2018 yderligere 25 % og i 2019 yderligere 36 %. Yderligere reduktion forventes for årene 2020 og 2021, således at driftsøkonomien også på dette punkt er i balance, når TMH er på vej mod genåbning ultimo 2022. Årets resultat viser et overskud på 129.156 kr.

Nøgletal

Driftstilskud	kr.	2.400.000
Fondsmidler (ikke-offentlige tilskud)	kr.	781.075
Øvrige egenindtægter	kr.	798.851
Resultat 2019	kr.	129.156

Fonde og bevillinger

Ved siden af det store fondsprojekt *Hofteatret – restaurering og formidling,* som realiseres i et tæt samarbejde mellem Teatermuseet i Hofteatret og Slots- og Kultrstyrelsen og med generøs fondsstøtte fra Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond, A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal, Augustinus Fonden samt Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, har TMH sideløbende fortsat de seneste års strategiske handlingsplan og søgt og modtaget støtte fra større og især mindre fonde til udstillings- og formidlings-projekter.

Oversigten her angiver i alfabetisk orden de fonde, der har bevilliget støtte til projekter udført i 2019 eller påbegyndt i 2019 med afslutning i 2020 eller senere. Enkelte fonde har givet støtte til mere end ét projekt.

- Beckett-Fonden
- Billedhugger, professor Gottfred Eickhoff og Hustrus, maleren Gerda Eickhoffs Fond
- Den Lille Kulturnat
- Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond
- Ernst og Vibeke Husmans Fond
- Fonden Jørgen Hansen Kochs Mindelegat
- Frantz Hoffmanns Mindelegat
- Kong Christian Den Tiendes Fond
- Konsul George Jorck & Hustru Emma Jorcks Fond
- Kulturnatten
- Lasson Andersen Fonden
- Lemvigh-Müller Fonden
- Overretssagfører L. Zeuthens Mindelegat
- Politiken-Fonden
- Toyota-Fonden
- William Demant Fonden

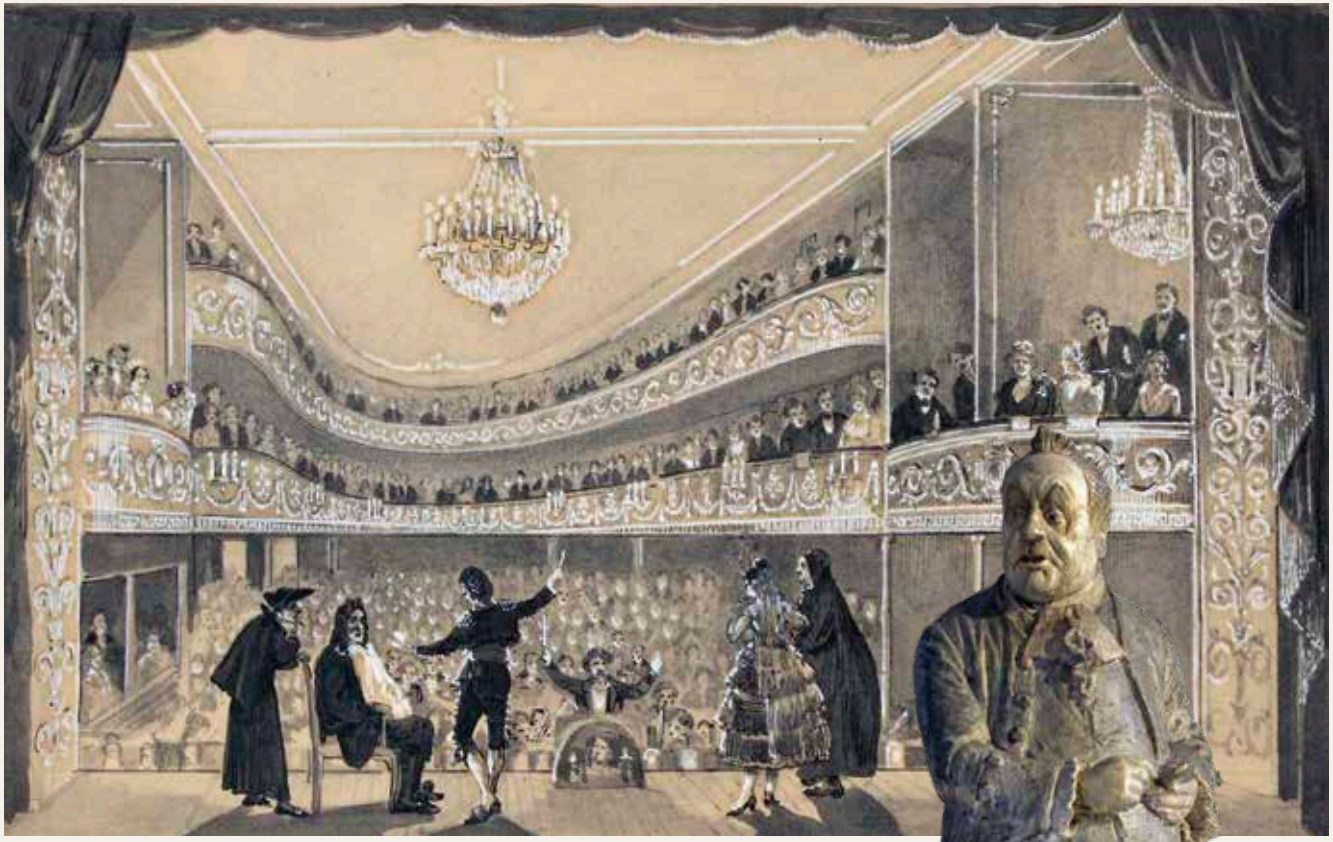

Italiensk opera i Hofteatret, 1842.
Tegning af Knud Gamborg.

Olaf Poulsen som Per Degn
i Holbergs *Erasmus Montanus.*
Statuette af Axel Locher.

Samlinger, arkiver og bibliotek

TMH arbejder som formidlingsinstitution for dansk teaterhistorie og teaterkultur bevidst og målrettet på at udbygge, pleje og formidle museets arkivalier og samlinger inden for de økonomiske rammer, der er givet, og afvejet efter disses betydning og værdi i forhold til de statslige institutioner. I 2019 modtog TMH et omfattende og betydningsfuldt arkiv efter teatertegneren Gerda Ploug Sarp, bestående af teatertegninger til forskellige danske teatre, dokumentation og lignende. Dertil kom mindre samlinger af primært teaterprogrammer.

Museets bibliotek er forøget med fem numre samt forskellige magasiner, tidsskrifter og periodica. Størstedelen af museets samlede bibliotek er gennem de senere år registreret i Aleph (rex), overvejende for egne midler. TMH har dog midlertidigt stoppet den offentlige adgang til museets bibliotek pga. besparelser, systemomlægning og igangsættelse af projektet *Hofteatret – restaurering og formidling*.

TMH har også i 2019 serviceret flere museumsfaglige scannings-, forespørgsels- og formidlingsopgaver ud fra arkiver og samlinger på henvendelser fra offentligheden. På længere sigt arbejdes der på at udarbejde større formidlingsprojekter omkring digital adgang til TMHs arkiver og samlinger. Det sker både internt i forbindelse med enkeltstående udstillings- og formidlingsprojekter.

TMH har fortsat en række udlån og inddeponeringer til og fra andre museer, institutioner og enkeltaktører.

Som et større og medfinansierende bidrag til udarbejdelsen af projektet *Hofteatret – restaurering og formidling* har TMH iværksat oprydning og reorganisering af museets ældre administrative arkiver med fokus på materialer vedr. selve Hofteatrets bygningshistorie, foruden iværksat et udredningsarbejde omkring den både fysiske og digitale

Pierre i Holbergs
Jean De France.
Tegning af Gerda Ploug Sarp.

formidling af de museumsfaglige arkiver og samlinger. I sammenhæng med *Hofteatret – restaurering og formidling* har museet i henhold til projektplanen fortsat det altomfattende oprydnings- og reorganiseringsarbejde i museets 116 år gamle og meget omfattende samlinger. Dette arbejde skal forberede samlingerne både til opmagasinering og til brug for projektets videre realisering.

I henhold til TMHs udstillings- og formidlingsstrategi skal museets arkiver og samlinger i stigende grad indgå i udstillingerne. Det vil i en række tilfælde kunne og skulle ske uden øgede omkostninger. I andre tilfælde kræves der tilførsel af økonomiske og personalemæssige resurser for at kunne aktivere arkivalier og genstande i udstillingerne, fx fra TMHs omfattende malerisamling. I disse tilfælde har TMH også i 2019 opereret efter to principper, både når det drejer sig om udlån af genstande til andre museer og om brug af egne genstande i egne udstillinger: I enkelte tilfælde er pleje og restaurering af hele delsamlinger selve fundamentet i ansøgninger til udstillings- og formidlingsprojekter. Tilsvarende gælder at fondsansøgningerne til TMHs egne udstillingsprojekter har indbygget udgiftsposter, der ikke kan tages af driften, til forskellige former for genstandspleje eller bearbejdning (restaurering, remediering, digitalisering) af arkivalier og genstande, således at disse kan bringes i en form, der gør det muligt at de kan (re)præsenteres i udstillingerne.

På længere sigt arbejdes der på at udarbejde større formidlingsprojekter omkring åben digital adgang til TMHs arkiver og samlinger (open source). TMHs strategi for udvikling og formidling af samlinger og arkiver er indskrevet i projektet *Hofteatret – restaurering og formidling.*

Deponeringer og lån

Gældende uddeponeringer og udlån

- Bornholms Museum, 1996: 2 gipsbuster af Vilhelm Herold: Moderen, Margrethe Herold og ungdomsvennen arkitekten Jens Ingvorsen.
- Det Danske Revymuseum, 2004: Model af Carl Lund, Plakater til Københavnske teatre samt Aksel Hansens buste af Erik Bøgh.
- Frederiksbergmuseerne. Bakkehuset, Thomasine Gyllembourgs blækhus og teaterkikkert.
- H.C. Andersens Hus, Odense Bys Museet, 2004: Plakat fra Det Kongelige Teater 25. april 1829.
- Selskabet Kjæden ved Erik Nygaard, 1996: Litografi fra Eg. Buscke's litografiske Atelier af komponisten, sangeren og violinisten Edouard du Puy.

Gældende inddeponeringer og indlån

- Bjarne H. H. v. Solberg: Scenografimodeller med mere til forskellige forestillinger
- Det Heibergske Familiemuseum, Norge (Kostume, kostumedele og sko, der har tilhørt, Johanne Luise Heiberg (1812-90)
- Det Kongelige Teater (tegninger, langtids)
- Det Kongelige Teater: 2 portrætter forestillende operasangerne Catharina Rysslænder Simonsen og Peter Schram
- Det Kongelige Teater: Mikael Melbyes portræt af Ghita Nørby
- Det Kongelige Teater: 15 forskellige kostumer til udstilling på Hofteatrets scene.
- Erling Larsen: Rustning fra forestillingen *Lorenzaccio*, 1984, foruden diverse assorteret dokumenter, posters og digitalt materiale
- Henrik Engelbrecht: Primadonna Leocadi Gerlach og kammersanger Christian Hansen i *Don Juan*
- Kaspar Rostrup: 20 kostumetegninger til forskellige forestillinger
- Kunstneren Michael Kvium: 130 tegninger
- Lars Juhl: 12 indrammede tegninger til udstilling *Wagner i Danmark – Den jyske opera og Lars Juhl*
- London Toast Theatre: 2 kostumer
- Malene Schwartz: Portræt udført af Mitch Waite
- Ny Carlsberg Glyptotek: Portræt af Johanne Luise Heiberg, udført af Elisabeth Jerichau-Baumann
- Poul Dubienko (scenografimodeller og kostumer, langtids)
- Sarah Voigt (kostumer, langtids)
- Scenografen Christian Tom-Petersen: 10 kostumetegninger til Henrik Ibsens *De unges Forbund*, Aarhus Teater 1986
- Scenografen Christian Tom-Petersen: 59 kostume- og dekorationsskitser inkl. DVD
- Scenografen Christian Tom-Petersen: 79 mapper med tegninger, fotografier og breve
- Scenografen Christian Tom-Petersen: Rekonstruktionstegning af Christian 7.s hofteater 1767, udført 2009
- Scenografen Christian Tom-Petersen: Scenografimodel til *Nøddebo Præstegaard* 2003
- Solodanseren Kirsten Simone: 2 balletkostumer, 1 fra *Tornerose* 1957 og 1 fra *Svanesøen* 1964
- Solodanseren Thomas Lund: Balletsko, træningsdragt og træningsbukser, der har tilhørt Margrethe Schanne
- Statens Museum for Kunst (Frontspiecier, malerier, langtids)
- Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme (deponering): 4 store spejle
- Teatertegneren Erik Werner: 500 teatertegninger fra perioden 1980-2010

Malene Schwartz, portræt udført af Mitch Waite.

Projektet *Hofteatret – restaurering og formidling*

Det er sjældent i dagens Danmark, at man har fri og uhindret adgang til at besøge og opholde sig i bygninger og interiører fra 1700-tallet. Men det har man i Hofteatret. Især den store forsal og området omkring scenerummet præges den dag i dag af de oprindelige interiører og farver fra 1700-tallet, ligesom den store sal stadig er præget af den restaurering og ændring i interiør og farver, der blev gennemført i 1842. Overalt er der spor af det liv, der har fyldt Hofteatret til forskellige tider.

Tidens tand har selvfølgelig gnavet, men detaljerne er stadig tydelige, nu fyldt med patina – det stille forfald i overfladen, der øger skønheden. Det gælder fx de smukke inskriptioner og signaturer, der er skrevet ind i forscenens vægge af skuespillere og andre. De er jo ikke en del af de oprindelige interiører fra 1700-tallet, men faktisk tilføjet graffiti fra 1800-tallet. Det ene med det andet er det, der giver Hofteatret sin helt specielle historiske atmosfære. Men hvilken slags forfald skal beskyttes og bevares for eftertiden og med hvilken begrundelse – og hvilken slags skal ikke?

Hos Hofteatrets kolleger på Drottningholms Slottsteater, der ligger uden for Stockholm og er lige så gammel som Hofteatret, stod man for for nogle år siden med en lille og speciel udfordring af denne slags. Slottsteatret var i sin tid gennem en lukkeperiode af samme længde og tidsrum som Hofteatret. Hofteatret var lukket 1881-1922, Slottsteatret fra 1858 til 1921. I forbindelse med en renovering og restaurering af Slottsteatrets gamle interiører besluttede man at bevare og konservere et svalebo, den rede som et svalepar i sin tid havde bygget inde i huset, fremfor at eliminere eller skjule det. Jo ikke fordi svaleboet var af museal eller bygningshistorisk værdi, men fordi det var et originalt fysisk udsagn om den lange lukkeperiode, hvor slottsteatret lå gemt og glemt hen. Dermed tilføjede svaleboet en lille, men signifikant kulturhistorisk værdi til det kapitel i fortællingen om bygningens historie, der handler om den mere end 70 år lange lukkeperiode. Den slags overvejelser har vi også i Hofteatret. Hvis man skal restaurere og renovere Hofteatrets historiske interiører af hensyn til eftertiden – hvad skal man så lægge vægt på, hvilke arkitekturhistoriske forhold skal så styre valget, og hvilke kulturhistoriske værdier skal gælde?

Et af de forhold man kan tage udgangspunkt i er, hvilke funktioner og formål, Hofteatret har i dag og skal have i fremtiden?

Hofteatret bruges til en række vidt forskellige museums-, arrangements- og formidlingsfaglige aktiviteter. Nogle relaterer til Teatermuseet som museum, andre til Hofteatret som(historisk) teater- og scenerum, og andre igen til huset som historisk seværdighed og kulturelt mødested.

Lokalerne – publikumstrappe, forsal, café, foyer, sal, scene, bagscene, sidegange, balkoner og loger – er under fortsat nedslidning som følge af de mange museumsgæster og arrangementer og trænger til renovering, udskiftning af tekniske installationer og udbedring af sikringsforhold . Enkelte større udbedringer er foretaget i de seneste årtier: Gulve og bænke blev renoverede i 2004 og er pt. noget af det mindst slidte i salen. Det samme gælder tæpper samt bænke på 1. balkon, der blev renoveret i 2009. Derimod er det interimistiske skånegulv, der blev lagt på scenen i 2009 radikalt nedslidt.

Publikumsfaciliteter i øvrigt – toiletadgang, garderobe, café, butik og reception – er for små, utidssvarende og nedslidte. Driftslokaler og -faciliteter – kontorer, værksted, opbevaringsrum, serverrum – er endnu mere nedslidte og utidssvarende. Husets tekniske og digitale installationer er voldsomt forældede og nedslidte og skal for en stor dels vedkommende udskiftes.

I henhold til den vedligeholdelsesplan, TMH siden 2012 har arbejdet efter, er der løbende blevet foretaget en række større og mindre – og i antal stadig stigende – reparations- og vedligeholdelsesarbejder i og af Hofteatrets interiører, faciliteter og installationer. Herunder køb og istandsættelse af den forscene, som blev bygget specielt til Hofteatret af DR i forbindelse med transmissionerne af Det nye Talkshow (2009-2011), årlig reparation og opmaling af scenens skånegulv, løbende reparationer af gulvet i Hofteatrets forsal og foyer, maling og istandsættelse af museets køkkenområ-

de, udbedring af vindues- og dørpartier mod Ridebanen i kontorer og sal.

Desuden har hele indgangstrappe-partiet ved administrationsindgangen i nr. 10 fået lagt nyt linoleumsgulv, betalt af SLKS. Endelig og som følge af nye sikringsforhold omkring nyetableret indgang til Folketinget har alle indgangsdøre i trappen Christiansborg Ridebane nr. 10 vedr. TMH fået installeret digitale kortlæsere, ligesom serverrummet har fået installeret ventilationssystem – begge dele betalt af Folketinget efter aftale med SLKS. I 2016 blev Hofteatrets facade og balkon istandsat. I 2019 er foretaget en række mindre adhoc-udbedringer ud fra den handlingsplan, der er aftalt med Arbejdstilsynet, herunder vedligeholdelse af hjertestarter. I 2018 blev samtlige el-installationer gennemgået og en ny El-sikkerhedsattest udført, yderligere udbedringer af gulve i forsal og gange blev foretaget, nye brandslukkere indsat mv. Ikke mindst er der også i 2019 foretaget flere reparationer og udskiftninger af elektriske installationer, senest en større udskiftning af samtlige batterier på balkongangene og reparationer og delvis udskiftninger af kontrolpaneler mv omkring scenelys. – Alt med sigte på at sikre TMHs dagligdag, drift og funktionalitet indtil lukkeperioden.

Hofteatret er TMHs største og mest krævende bevaringsopgave, men også en væsentlig formidlingsresurse. Uanset hvad Hofteatret bruges til, så er den største udfordring i forhold til bygningens enestående historiske og atmosfærefyldte interiører på én og samme gang at bevare dem over tid og at formidle dem her og nu, samtidig med at museets bredspektrede formål og aktivitetsniveau styrkes, foruden at de besøgende mødes med moderne brugerfaciliteter (toiletter, adgangsforhold mv.).

Gennemførelse af projektet *Hofteatret – restaurering og formidling* vil utvivlsomt skabe de tidssvarende forudsætninger mht. publikumsfaciliteter og serviceringsforhold, der vil kunne løfte besøgstal og styrke driften. Realiseringen af projektet er påtrængende og vil på afgørende vis løfte niveauet for brug og formidling af TMH som et moderne museum og kulturelt mødested – og i særdeleshed af Hofteatret som historisk Hofteater og seværdighed midt på Slotsholmen. Ydermere vil det styrke det institutionelle og økonomiske grundlag for TMHs virke de kommende år og de organisatoriske forandringer, der forestår.

Hvem er vi og hvad vil vi

Hofteatret fra 1767 er Danmarks ældste fungerende teaterhus og -scene. Hofteatret er i ét arkitekturhistorie, kulturhistorie og teaterhistorie, placeret midt på Slotsholmen og midt i Københavns Kulturkvarter. I centrum for Teatermuseet i Hofteatrets virke er Hofteatret som Hofteater og teatret som levende kulturarv.

Teatermuseet i Hofteatret udvikler og formidler historisk og aktuel viden om teaterkunst, teaterhistorie og teaterkultur for og fra hele landet og indgår derfor i forskellige tværfaglige, tværinstitutionelle og tværnationale samarbejder. Teatermuseet i Hofteatret bestræber sig samtidig på at være en empatisk, åben, levende og modig vært og kurator for aktiviteter i og omkring Hofteatret, som med de enestående og atmosfærefyldte historiske interiører er vores vigtigste museums- og formidlingsgenstand.

Teatermuseet i Hofteatret udvikler udstillings-, formidlings- og arrangementsaktiviteter, der forbinder museet og teaterkulturen med det omkringliggende samfund, og styrker institutionen som et moderne museum, som kulturelt mødested, som kunstnerisk scene og som en videns- og oplevelsesdestination med relevans for mange forskellige brugere fra ind- og udland. Kort sagt bestræber vi os i alt vi gør på at bringe oplevelsen af såvel Teatermuseet som Hofteatret ind i vores tid og verdensforståelse – og give den aktuel relevans og historisk perspektiv.

Alt foregår i og ud fra Hofteatret på Christiansborg Ridebane, lige bag Folketinget, på Slotsholmen midt i centrum af København, i brændpunktet mellem politik, magt og kultur. Hofteatret er med de enestående og atmosfærefyldte historiske interiører TMHs vigtigste museums- og formidlingsgenstand. Hofteatret bruges til udstillings- og formidlingsaktiviteter og samtidig til en række forskellige arrangementer og aktiviteter, der forbinder TMH og teaterkulturen med det omkringliggende samfund, styrker institutionen som et moderne kulturelt mødested og som en videns- og oplevelsesdestination med relevans for mange forskellige brugere fra ind- og udland.

Siden 2016 har den prioriterede strategiske ambition været at styrke grundlaget for brug og formidling af Hofteatret som en unik oplevelsesdestination midt på Slotsholmen, som en historisk seværdighed med appel til et nutidigt publikum.

TMHs overordnede målsætning og strategi er implementeret i projektet *Hofteatret – restaurering og formidling*. Efterhånden som projektet tager form, bl.a. i tæt samarbejde med myndighedsinstitutioner om fredningskrav (SLKSs Center for Kulturarv) og om etablering af en driftsaftale (SLKSs Museumsenhed) for det genåbnede Teatermuseet i Hofteatret, vil en ny strategi- og handlingsplan blive udformet.

Bruger til bruger

"Hofteatret er en perle og et ideelt sted at afholde ekstraordinære og stemningsfulde arrangementet. Og personalet i teatret sørger for alt: de er superprofessionelle i deres håndtering af samarbejdet både forud for arrangementet og på dagen, hvor det hele løber af stablen. "

Line Pedersen, Dansk Sprognævn

"En magisk og personlig aften i Hofteatret. Buffeten var udsøgt og vi blev på alle måder forkælede. Stemningen var helt speciel. Højtidelig, historisk og samtidig hyggelig og fuld af summende snak og latter. Personalet på Hofteatret gik fra starten ind med et stort personligt engagement for at sikre en helt usædvanlige aften."

Elsebeth Finnick, Réunion des NAC

"En dejlig solskinsdag i maj holdt jeg min runde fødselsdag i Teatermuseets eventyrlige lokaler. Velkomstdrinken blev serveret på museets balkon med sol og udsigt over København. Derefter myldrede vi alle ind i teatersalens dunkle, stemningsfulde belysning, hvor museets personale havde dækket smukke borde og stillet den valgte buffet frem. Der var magi og historisk vingesus i luften. Jeg havde valgt at blive underholdt under spisningen, hvilket stedet egner sig formidabelt til. Aftenen endte igen på balkonen med kaffe m.v. og sluttede af med, at vi alle stod og så fyrværkeri fra Tivoli. Et arrangement, som jeg sent vil glemme, og som jeg hele vejen igennem følte, var i de bedste hænder hos museets kompetente og venlige medarbejdere. Tak til alle for en enestående oplevelse."

Lise Friis

"Passioneret guide med humor – super god oplevelse og ikke mindst en meget behagelig måde historien blev formidlet til publikum."

Personalet i Jernbane Allé Apotek & Grøndalsapoteket

"En rigtig interessant og velstruktureret tur på Slotsholmen med levende fortællinger og tankevækkende pointer."

Børneklinikken, Fagligt center, København

"Den guidede kultur-rundtur på Slotsholmen var vel tilrettelagt med mange interessante historiske aspekter - både introduktionen til Slotsholmens historie og et meget inspirerende besøg på Hofteatret!"

Kunstforeningen SAS Arts Denmark

"TMH er en helt central institution 'med unikke kvaliteter', hvis 'aktiviteter, oplevelser, viden og funktioner' samtidig ikke er 'synlige' i nærområdet og for forbipasserende – til trods for, at institutionen er placeret lige midt i de passager og bevægelsesakser, analysen udpeger."

Gehl-arkitekternes Byrumsanalyse af Slotsholmen

TEATERMUSEET I HOFTEATRET